

LASTEN-, NUORTEN- JA PERHEIDEN PALVELUT KARSTULASSA

TIIVISTELMÄ

Karstulan kunnassa on kehitetty perhekeskustoimintamallia, joka tuo lasten-, nuorten- ja perheiden palvelu nykyistä helpommin saavutettavaksi.

Tässä oppaassa esitellään Karstulan palveluja perheiden eri elämänvaiheisiin, alkaen lapsen odotuksesta aina nuoren itsenäistymiseen.

Sisällys

Lukijalle.....	4
1. Ensiaskelissa	5
Neuvolapalvelut.....	5
Ensikoti	5
Kirjaston satutuokiot	6
Seurakunnan perhetyö	6
Musiikkileikkikoulu	7
Terveyskeskus.....	7
2. Kasvun ja kehityksen tukena	7
Varhaiskasvatus	7
Lapset puheeksi –toimintamalli.....	8
Perheneuvola.....	8
Perheohjaus.....	9
Puheterapia	9
Fysioterapia	10
Toimintaterapia	10
Vammaispalvelut	11
Lastenpsykiatria.....	11
Lasten kuntoutustyöryhmä	12
3. Koulutiellä	12
Karstulan esi- ja perusopetus	12
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.....	13
Kasvatusohjaaja.....	13
Koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut	14
Karstulan lukio	14
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	15
Hammashoitola	15
4. Nuorten palvelut	16
Nuorisotalo	16
Seurakunnan nuorisotyö	16
Etsivä nuorisotyö	16
Nuorisopsykiatria.....	17
5. Vapaa-aika	17

Kirjasto.....	17
Kansalaisopisto	18
Kerhotoiminta.....	18
Taiteen perusopetus.....	18
Liikunta	18
Järejestötoiminta.....	19
Leiritoiminta	19
6. Perhe-elämän haasteissa ja karikoissa.....	19
Lapsiperheiden kotipalvelu	19
Pohditaan eroa	21
Lastenvalvojapalvelut	22
Sosiaaliohjaus	22
Terveyskeskuspsykologi.....	22
Päihdepalvelut.....	23
7. Kotona on turvatonta.....	23
Lapsiperheiden sosiaalityö	23
Sosiaalipäivystys	24
Keski-Suomen ensi- ja turvakoti	25
Kriisikeskus Mobilen väkivaltatyö.....	25

LUKIJALLE

Tämän oppaan tarkoituksena on esitellä mahdollisimman kattavasti lapsille, nuorille ja perheille tarjolla olevia palveluja Karstulassa. Oppaassa kerrotaan mistä löytyy tietoa muun muassa lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksista, päivähoitopaikan hakemisesta, sosiaali- ja terveyspalveluista tai selviytymisestä erilaisista elämän kriiseistä. Oppaaseen on koottu lasten, nuorten ja perheiden palvelut perheiden eri elämäntilanteisiin alkaen lapsen odotuksesta aina nuoren itsenäistymiseen.

Oppaassa palvelujen esittelyssä on pyritty siihen, että lukijalle syntyy käsitys siitä, missä elämäntilanteessa ja miten kyseinen palvelu on käytettävissä. Opas myös ohjaa hankkimaan lisätietoja palveluntuottajien omilta sivuilta, jolla pyritään varmistamaan kaikkien tietojen ajantasaisuus.

Opas on osa Karstulan kunnan perhekeskusmallia. Perhekeskus on uusi tapa koota eri toimijat yhteen siten, että jokainen lapsi, nuori ja perhe löytäisi helpommin tarvitsemansa palvelut niin vapaa-ajan viettoon, kuin kasvun ja kehityksen tukemiseen tai turvalliseen arkeen.

Toiveita ja kehittämissuhteita niin tämän oppaan kuin perhekeskustoimintamallin osalta otamme mielellämme vastaan!

Mirka Oinonen; hyvinvointivastaava

puh. 044 4596 511

mirka.oinonen@karstula.fi

PERHEKESKUS

Mukana elämässä.

1. ENSIASKELISSA

NEUVOLAPALVELUT

Perhesuunnitteluneuvolassa edistetään asiakkaan seksuaalista terveyttä ja tuetaan perhesuunnitteluvalintoja siten, että raskauden alkaminen on toivottua. Palveluun kuuluvat mm. ehkäisy- ja hedelmällisyysneuvonta, raskauden keskeytys, erilaiset tutkimukset ja hoitoon ohjaaminen. Käynnit ja käyntikerrat muotoutuvat asiasäällön perusteella. Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Äitiysneuvolapalveluilla turvataan odottavan äidin, sikiön, vastasyntyneen ja perheen paras mahdollinen terveys, ehkäistään raskaudenaikaisten häiriöitä ja varmistetaan niiden varhainen toteaminen ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjaaminen. Tavoitteena on tulevien vanhempien ja koko perheen tukeminen vuorovaikutuksessa ja vanhemmuuteen kasvussa yksilöohjauksen ja/tai ryhmätyön keinoin.

Ensisynnyttäjille tarjotaan perhevalmennusta, mikä toteutetaan eri ammattilaisten yhteistyönä. Ensi- ja uudelleen synnyttäjälle tarjotaan "Lapset puheeksi keskustelu" neuvolakäynnin yhteydessä.

Lastenneuvolapalveluilla on tarkoitettu alle 7-vuotiaille lapsille, heidän vanhemmilleen, huoltajilleen ja sisaruksilleen. Lastenneuvola pyrkii edistämään koko perheen hyvinvointia ja tukemaan perhettä omaksumaan terveellisiä elämäntapoja.

Lapselle järjestetään ensimmäisen ikävuoden aikana vähintään 9 terveystarkastusta. Lapsen ollessa 1-6 v ikäinen tarkastuksia järjestetään noin kerran vuodessa. "Lapset puheeksi" -keskustelua tarjotaan 1v, 3v ja 5v kotona hoidettujen lasten perheille.

Karstulassa kaikki neuvolapalvelut järjestetään Perusturvaliikelaitos Saarikan toimesta.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilta.

[http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Aitiys_ja_lastenneuvola/Karstulan_lastenneuvola\(52145\)](http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Aitiys_ja_lastenneuvola/Karstulan_lastenneuvola(52145))

ENSIKOTI

Ensikoti on tarkoitettu vauvaperheille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista tukea. Ensikotiin voi tulla jo odotusaikana valmistautumaan vauvan syntymään. Ensikoti sijaitsee Jyväskylässä.

Ensikodissa tuetaan perheitä vanhemmuudessa ja vauvaperheen arjen hallinnassa. Vanhempia tuetaan vauvan hoidon opettelussa, vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta vahvistetaan sekä varmistetaan vauvan turvallinen hoito. Jokainen vauva on erityinen.

Ensikodin tukea voi tarvita, kun...

- tukiverkosta on vähän
- vauvan hoidosta ei ole kokemusta
- vanhemmuuteen liittyy pelkoa tai epävarmuutta
- vanhemmalla on psyykinen tai fyysinen sairaus
- vanhempi käyttää päihteitä
- elämäntilanne, esimerkiksi parisuhde on kuormittava

Ensikotiin voi tulla tutustumaan ennen työskentelyn aloittamista. Ensikodissa asumisesta tekee päätöksen kunnan sosiaalityöntekijä. Ensikotijaksojen lisäksi järjestämme vanhemmuuden tuki- ja arviointijaksoja perheille, joissa on isompia lapsia.

Lisätietoja: <http://ksetu.fi/tarvitsetko-apua/vauva-ja-perhetyo/ensikoti/>

KIRJASTON SATUTUOKIOT

Satutuokiot järjestetään kirjaston satunurkassa. Tuokiot on tarkoitettu ensisijaisesti alle kouluikäisille lapsille ja heidän hoitajilleen / vanhemmilleen. Osallistujat saavat satupassin, johon liimataan tarra jokaisen satutuokion päätteeksi. Kun passi on täynnä, osallistuja saa kirjastolta yllätyslähjän.

Lisätietoja: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/kirjasto/lasten-ja-nuorten-kirjasto/>

SEURAKUNNAN PERHETYÖ

Perhekerhot

Perhekerho on aikuisten ja lasten yhteinen kokoontumispaikka, joka tarjoaa virkistymistä ja vertaistukea arjen keskellä. Kerhossa leikitään, lauletaan, askarrellaan ja hiljennytään. Kerhoon ovat tervetulleita lasten kanssa äidit, isät, isovanhemmat ja muut läheiset aikuiset.

Päiväkerhot

Päiväkerhot ovat 4 - 5-vuotiaiden lasten toimintaa. Kerho tukee lapsen kasvua ja antaa monipuolisia virikkeitä. Kerhot kokoontuvat 1-2 kertaa viikossa 2 tuntia kerrallaan. Kerho-ohjelma koostuu lauluista, leikeistä, askartelusta ja hartauksista.

Kerhot kokoontuvat seurakuntatalolla.

Lisätietoja: <https://www.karstulanseurakunta.fi/lapsille-ja-lapsiperheille>

MUSIIKKILEIKKIKOULU

Ensiaskelena musiikinopiskeluun toimii musiikkileikkikoulu, joka on tarkoitettu alle kouluikäisille (0-6 vuotiaille) lapsille. Musiikkileikkikoulussa pyritään leikin, laulun ja liikunnan kautta antamaan lapsille musiikillisiä perusvalmiuksia sekä tutustutetaan lapsia eri musiikkityyleihin. Musiikkileikkikoulussa lapset jaetaan ikäkauden mukaisiin ryhmiin, kussakin ryhmässä on 5-12 lasta.

Lisätietoja: <https://www.saarijarvi.fi/musiikkiopisto/opetus>

TERVEYSKESKUS

Karstulassa lääkärin vastaanotto sijaitsee osoitteessa Hämeenpurontie 9, Karstula.

Ajanvaraus- ja lisätietoja Saarikan verkkosivuilta: <http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Laakarinvastaanotto>

Päivystys on iltaisin ja viikonloppuisin Jyväskylässä. Lisätietoja: <http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Paivystys/Terveyskeskuspaivystys>

2. KASVUN JA KEHITYKSEN TUKENA

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatusta tarjotaan perhepäivähoidossa, vuorohoitoyksikkö Rypäleessä sekä Tippamäen päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota paikkakunnan lapsille päivähoitoa, joka koostuu hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta. Nämä tukevat lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Kunnassa on oma erityislastentarhanopettaja, jonka työpanostaan jaetaan päivähoidon ja esiopetuksen kesken.

Lisätietoja varhaiskasvatusyksiköistä kunnan nettisivuilta : <https://karstula.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit-ja-perhepaivahoito/>

Varhaiskasvatukseen on jatkuva haku. Haku tapahtuu oheisella lomakkeella: <https://karstula.fi/wp-content/uploads/2019/04/paivahoitohakemus2018.pdf>

Kaikille hoitopaikkaa hakeneille on voitu tähän mennessä osoittaa hoitopaikka alle kahden viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Karstulan kunta myöntää 12 kk:n mittaisen maksuttoman päivähoiton kaikille

vuoden 2020 loppuun mennessä syntyneille lapsille, vaihtoehtona 100 euron suuruinen lisä kotihoidontukeen.

Päivähoito tekee perheiden kanssa tiivistä yhteistyötä. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös eri terapeuttien ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilasten kanssa, jos se lapsen kehityksen tukemiseksi on tärkeää ja tarpeellista.

LAPSET PUHEEKSI –TOIMINTAMALLI

Lapset puheeksi toimintamalli on lapsikeskeinen ja ennaltaehkäisevä työmenetelmä keskustelun keinoin. Keskustelun päämääränä on tukea lasten kehitystä erityisesti silloin, kun lapsen elämäntilanteeseen liittyy vaikeuksia. Tavoitteena on tunnistaa lapsen hyvinvoinnin kannalta keskeiset tekijät ja pohtia sitä, kuinka niitä voidaan tarvittaessa tukea.

Lapset puheeksi -keskustelua seuraa tarvittaessa Lapset puheeksi -neuvonpito. Neuvonpito järjestetään aina, kun on tarve vahvistaa lasta suojaavia tekijöitä. Neuvonpito on toiminnallista verkostotyötä, jonka tavoitteena on saada aikaan perheen ja lapsen arjessa sellaisia konkreettisia tekoja, jotka tukevat lapsen pärjäämistä. Lapset puheeksi -toimintamalli on käytössä Karstulassa neuvolassa, päivähoidossa ja koulussa tietyn ikäisten lasten perheille.

PERHENEUVOLA

Perheneuvola palvelee Saarikan alueella asuvia lapsiperheitä alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen sekä perheen ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa. Voit ottaa yhteyttä perheneuvolaan, kun

- olet huolissasi lapsesi käyttäytymisestä, kehityksestä tai mielialasta,
- haluat keskustella vanhemmuuteen liittyvistä kysymyksistä,
- lapsellasi ei suju päiväkodissa, koulussa tai kavereiden kanssa
- kotona on parisuhdeongelmia, ristiriitoja tai perheväkivaltaa
- perheessä on kohdattu menetyksiä tai muita vaikeita elämäntilanteita
- perheessä harkitaan eroa, pohditaan lasten asioita eron jälkeen tai tarvitaan apua erosta selviytymiseen tai
- toivot perheasioiden sovittelua

Perheneuvolassa etsitään ratkaisuja huolenaiheisiin yhdessä asiakkaan ja perheen kanssa. Yleensä tehdään yhteistyötä myös lapsen opettajan, päivähoidon, terveydenhoitajan, sosiaalitoimen työntekijöiden tai muiden lapsen ja perheen asioissa toimivien tahojen kanssa. Yhteistyöstä sovitaan aina perheen kanssa etukäteen.

Perheneuvolapalvelut ovat luottamuksellisia ja asiakkaille maksuttomia. Lähetettä ei tarvita. Yhteyttä voi ottaa myös nimettömänä.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilla: [http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Perheneuvola/Perheneuvola\(52219\)](http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Perheneuvola/Perheneuvola(52219))

PERHEOHJAUS

Perheohjaus on lapsiperheille tarjottavaa perheen kanssa yhdessä tehtyyn palvelutarpeen arviointiin perustuvaa suunnitelmallista ja kokonaisvaltaista tukea. Tuen tarve havaitaan usein neuvolassa, päivähoitossa tai palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myös perhe voi ottaa itse yhteyttä.

Perheohjaus on asiakkaan ja hänen perheensä hyvinvoinnin tukemista. Tarkoituksena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen ja vuorovaikutuksen parantaminen. Perhettä autetaan antamalla neuvoja lasten eri ikävaiheissa ilmeneviin haasteisiin, esimerkiksi:

- Vauvaperhetyö
- Uhmaikä ja tottelevaisuusongelmat
- Koulunkäyntiin liittyvät ongelmat
- Perustietoa ja ohjausta mm. ADHD/ADD -lapsen kanssa toimimiseen

Perheohjaus on luonteeltaan kokonaisvaltaista, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Ohjauksella tuetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten terveyttä ja kehitystä, edistetään lapsiperheiden itsenäistä toimintakykyä ja lisätään perheiden elämänhallintaa. Perheohjauksella vahvistetaan vanhemmuutta ja tuetaan lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on tarjota lapsiperheille tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa heti huolen havaitsemisen jälkeen.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilla: [http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Lapsiperheiden_sosiaalityo/Yhteystiedot\(52997\)](http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Lapsiperheiden_sosiaalityo/Yhteystiedot(52997))

PUHETERAPIA

Puheterapeuttiin voi vanhemmat ottaa yhteyttä aina, kun lapsen kielellinen kehitys mietityttää. Puheterapia on yksilöterapiaa, joka pohjautuu henkilökohtaiseen kuntoutussuunnitelmaan ja sisältää myös vanhempien ohjauksen ja tuen.

Puheterapiaa annetaan pääsääntöisesti neuvolaikäisille lapsille, joilla on kielen ymmärtämisen tai tuoton viivästymää, puheen epäselvyyttä tai äännevirheitä, kielellistä erityisvaikeutta (dysfasiaa), änkytystä tms. Myös esikouluikää lähestyvän lapsen oppimisvaikeuksien ja lukihäiriöiden ennaltaehkäisy on osa puheterapeutin työtä.

Lapset tulevat puheterapeutille usein lastenneuvolan ikäkausitarkastuksista terveydenhoitajan ohjaamana tai lääkärin läheteellä. Puheterapia terveyskeskuksessa on maksutonta.

Puheterapeutin vastaanotot ovat Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilta:

<http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Puheterapia>

FYSIOTERAPIA

Fysioterapian tavoitteena on tukea ja auttaa lasta tai nuorta selviytymään arjesta, jos liikunta- tai toimintakyky on kivun, sairauden, vamman tai jonkun muun syyn seurauksena heikentynyt.

Fysioterapia alkaa lapsen toimintakyvyn tutkimisella, jossa arvioidaan liikunta- tai toimintakyvyn haasteita. Fysioterapeuttisen tutkimuksen perusteella suunnitellaan yhdessä lapsen ja vanhempien kanssa terapian tavoitteet ja terapian toteuttaminen.

Karstulan terveysaseman fysioterapiassa arvioidaan alle kouluikäisten lasten karkeamotoriikkaa, ohjataan vanhempia lasten liikkumisen tukemiseen ja tehdään tarvittaessa yksilöllinen jatkosuunnitelma fysioterapian järjestämiseksi. Lapset ohjautuvat vastaanotolle lastenneuvolan ikäkausitarkastuksista tai ajan voi varata myös ilman lähetettä.

Fysioterapeutti käy pitämässä vastaanottoa myös koululla. Vastaanotolla tehdään ryhtitarkastuksia, arvioidaan tuki- ja liikuntaelinoireita ja annetaan itsehoito-ohjeita fyysisen kunnon parantumiseksi. Ajan fysioterapeutille voi varata suoraan kouluterveydenhoitajalta.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan nettisivuilta:

http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Fysioterapia_ja_kuntoutus

TOIMINTATERAPIA

Toimintaterapiassa lapsi saa vahvistusta omaan kehitykseensä ja tukea kasvulleen eri ikävaiheissa. Toimintaterapia sopii lapselle tai nuorelle, jolla on haasteita iänmukaisiin päivittäisiin toimintoihin osallistumisessa.

Toimintaterapeutille ohjaudutaan esimerkiksi neuvolan, kouluterveydenhoitajan, lääkärin, päivähoiton työntekijöiden, koulun tai vanhempien kautta.

Toimintaterapia-arvioinnin perusteella lapsi voidaan ohjata yksilölliseen toimintaterapiaan, ryhmätoimintaan tai kehitystä tukevan harrastuksen pariin. Toimintaterapia-arviointi ja toimintaterapia ovat asiakkaalle maksuttomia. Arviointiin tarvitaan aina vanhempien suostumus.

Lasten toimintaterapiassa arvioitavia ja kehitettäviä taitoja ovat mm.

- leikki-aidot
- itsestä huolehtimisen taidot
- koulutyöskentelyyn vaadittavat taidot (kuten silmä-käsiyhteistyö, kynätyöskentely, keskittymisen ja tarkkaavuuden ylläpitäminen)
- toiminnoissa tarvittavat sensomotoriset ja hahmottamiseen liittyvät taidot sekä
- kyky ideoida, suunnitella ja toteuttaa erilaisia toimintoja

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan nettisivuilta: <http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Toimintaterapia>

VAMMAISPALVELUT

Karstulan vammaispalveluista vastaa Saarikka. Saarikan vammaispalvelut koostuvat sosiaalityöstä, palveluohjauksesta, työ- ja päivätoiminnasta sekä asumispalveluista.

Palveluihin hakeudutaan palveluohjauksen kautta ja jokaiselle asiakkaalle laaditaan yksilöllinen palvelusuunnitelma.

Lisätietoja Saarikan verkkosivuilta: <http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Vammaispalvelut>

LASTENPSYKIATRIA

Lastenpsykiatrian erikoisalalla tutkitaan ja hoidetaan alle 13-vuotiaita lapsia. Hoitoon tarvitaan lähete. Akuuteissa, kiireellisissä tai päivystyksellisissä tilanteissa ensisijainen hoitopaikka on oman alueen terveyskeskus sekä virka-ajan ulkopuolella päivystys.

Lähetteen syynä voi olla esimerkiksi:

Raskausaikana: syntyvä vauva ei herätä odotettuja tunteita, mielikuva vauvasta on negatiivinen, perheessä vanhempia psyykkisesti kuormittava tilanne

Vauva- ja taaperokäisellä: kykenemättömyys lohduttautumiseen, reagoimattomuus, apatia, vuorovaikutusongelmat, kehityksen hidastuminen

Leikki-ikäisellä: kontrolloimaton käytös, syrjään vetäytyvyys, pakko-oireet, symbioottinen riippuvuus, tuhriminen, masennus, itsetuhoisuus

Kouluikäisillä: vaikea tunne-elämän, vuorovaikutuksen tai käyttäytymisen häiriö, traumaattisten kokemusten aiheuttama vakava stressihäiriö, syömishäiriö.

Lastenpsykiatrian poliklinikka sijaitsee Keskussairaalassa osoitteessa: Keskussairaalan tie 19; 40620 Jyväskylä.

Lisätietoja: [https://www.ksshp.fi/fi-FI/Yhteystiedot/Poliklinikat/Lastenpsykiatrian_poliklinikka\(35261\)](https://www.ksshp.fi/fi-FI/Yhteystiedot/Poliklinikat/Lastenpsykiatrian_poliklinikka(35261))

LASTEN KUNTOUSTUSTYÖRYHMÄ

Saarikassa toimii moniammatillinen lasten kuntoutustyöryhmä, joka suunnittelee ja toteuttaa tukitoimia lapsen ja nuoren kehityksen turvaamiseksi. Tukea tarvitsevan lapsen/nuoren asia ohjataan **vanhempien luvalla** kuntoutustyöryhmään esim. neuvolasta, päivähoidosta tai koulusta.

Lisätietoja Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Lasten_kuntoutustyoryhma

3. KOULUTIELLÄ

KARSTULAN ESI- JA PERUSOPETUS

Esiopetusta järjestetään Karstulassa alakoulun yhteydessä ja Tippamäen päiväkodissa. Esiopetus on maksutonta. Perusopetuslain mukaan lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen ennen oppivelvollisuuden alkamista. Mikäli lapsella on tarvetta esiopetuksen lisäksi päivähoitoon, on se mahdollista molemmissa esiopetusyksiköissä.

Esiopetusta järjestetään koulun lukuvuoden mukaisesti. Esiopetuksen oppilaat ovat oikeutettuja koulukuljetusehtojen täyttyessä kuljetuksiin. Perusopetuksen yhteydessä esiopetusaika on klo 8-12 ja Tippamäellä klo 9-13.

Esiopetukseen ilmoittaudutaan kunnan verkkosivujen kautta (sinä vuonna kun lapsi täyttää 6 vuotta) <https://karstula.fi/kasvatus-ja-koulutus/esiopetus/>

Perusopetus on maksutonta yleissivistävää koulutusta. Peruskoulu kestää yhdeksän vuotta ja se on tarkoitettu lapsille, jotka ovat iältään 7–16-vuotiaita.

Jokainen Suomessa asuva lapsi on oppivelvollinen. Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta ja päättyy, kun perusopetuksen 1 - 9 luokat on suoritettu.

Kouluun ilmoittaudutaan kunnan verkkosivujen kautta (sinä vuonna, kun lapsi täyttää 7 vuotta) <https://karstula.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/>

Tästä voit tutustua Karstulan yhtenäiskoulun peda.net –sivustoon <https://peda.net/karstula/laaksolan-koulu>

Rehtori Jaana Talja-Latvala

044 4596 661

jaana.talja-latvala@edu.karstula.fi

Koulun henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@edu.karstula.fi

KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa virikkeellistä ja turvallista toimintaa lapsille ennen koulupäivää ja sen jälkeen. Toiminta on ensisijaisesti tarkoitettu esikoululaisille, 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisopetuksen oppilaille.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan kunnan verkkosivujen kautta: <https://karstula.fi/kasvatus-ja-koulu-tus/aamu-ja-iltapaivatoiminta/>

KASVATUSOHJAAJA

Kasvatusohjaajan työn tavoitteena on tukea ja turvata oppilaan kasvua, kehitystä ja toimintakykyä sekä oppimisen edellytyksiä. Kasvatusohjaaja on vahvasti läsnä koulun arjessa ja tekee tiivistä yhteistyötä kotien kanssa. Työ on pääosin yhteisöllistä työtä luokkien ja ryhmien kanssa, mutta myös yksilökohtaista oppilaiden auttamista ja tukemista mm. kaveriasioissa ja kiusaamistapauksissa.

Kasvatusohjaajaan voivat ottaa yhteyttä huoltajat sekä oppilaat itse, kun on esim. ristiriitoja kavereiden kanssa, koulunkäyntiin liittyviä huolenaiheita, kiusaamista, yksinäisyyttä tai kotihuolia.

Kasvatusohjaaja etsii tarvittavia tukimuotoja yhdessä oppilaan ja perheen kanssa ja ohjaa avun piiriin, esim. kuraattorille, psykologille, terveydenhoitajalle tai perheneuvolaan. Kasvatusohjaaja tekee tiivistä yhteistyötä opettajien sekä oppilashuollon kanssa.

Lisätietoja ja työntekijän yhteystiedot:

<https://peda.net/karstula/laaksolan-koulu/oppilashuolto/kasvatusohjaaja>

KOULUKURAATTORI- JA KOULUPSYKOLOGIPALVELUT

Kuraattoriin voi ottaa yhteyttä erilaisissa lapsen ja nuoren koulunkäyntiin, perhetilanteeseen, kasvuun ja hyvinvointiin sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä asioissa. Kuraattorin kanssa voi pohtia esimerkiksi oppilaan koulumotivaatioon, käytös- ja mielialaoireiluun sekä kiusaamiseen liittyviä asioita.

Kuraattoripalveluihin ovat oikeutettuja kaikki esikoulun ja peruskoulun oppilaat sekä lukion ja Karstulan Evankelisen opiston (KEO) kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkintoa suorittavat opiskelijat.

Keskustelut kuraattorin kanssa ovat maksuttomia ja luottamuksellisia. Tarvittaessa kuraattori ohjaa oppilaan muihin lapsille ja nuorille tarjolla oleviin palveluihin ja toimii yhteistyössä näiden tahojen kanssa.

Kuraattoreiden työhuoneet sijaitsevat kunnantalo Himmelissä, sivistysosastolla sekä Laaksolan koulussa, joissa tapaamiset pääsääntöisesti järjestetään.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot kunnan verkkosivuilta: <https://karstula.fi/kasvatus-ja-koulu-tus/oppilashuolto/koulukuraattori/>

Koulupsykologiin voi ottaa yhteyttä oppilas/opiskelija itse, huoltaja tai esimerkiksi koulun työntekijä. Yhteydenoton syynä voi olla esimerkiksi: haastava elämäntilanne, ahdistuneisuus, matala mieliala, paniikkioireilu, stressi, pelot tai erilaiset koulunkäyntivaikeudet. Koulupsykologin kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia.

Koulupsykologin palveluihin kuuluvat lisäksi oppimisvalmiuksien ja erilaisten koulunkäyntivaikeuksien arviointi. Koulupsykologi suunnittelee tarvittavia tukitoimia yhdessä opettajien, huoltajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Tapaamisia voidaan järjestää säännöllisesti tai kertaluontoisesti. Koulupsykologin työtila sijaitsee Karstulassa kunnantalo Himmelissä, sivistysosastolla.

Koulupsykologin palveluihin ovat oikeutettuja kaikki esikoulun ja peruskoulun oppilaat sekä lukion ja Karstulan Evankelisen opiston (KEO) kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkintoa suorittavat opiskelijat.

Lisätietoja ja työntekijän yhteystiedot kunnan verkkosivuilta: <https://karstula.fi/kasvatus-ja-koulutus/oppilashuolto/koulupsykologi/>

KARSTULAN LUKIO

Karstulan lukio on profiloitunut inhimillisen kasvun sekä monien mahdollisuuksien maaseutulukioksi. Lukio tekee opetusyhteistyötä muun muassa JAMKin Biotalousinstituutin kanssa. Lukiossa opiskelee vuosittain noin 100 oppilasta. Pienet ryhmäkoot mahdollistavat yksilöllisen tuen ja opetuksen.

Lisätietoja: <https://peda.net/karstula/lukio>

Karstulan kunta tarjoaa jokaiselle uudelle lukio-opiskelijalle kannettavan tietokoneen lisäksi lisenssit ensimmäisen vuoden sähköisiin kirjoihin. Muut materiaalit on hankittava itse. Kuvataiteen hankinnat tehdään keskitetysti ja opettaja kerää näitä varten 5e. Materiaalimaksuja voi tulla esim. kotitalouden kurseista (20-30e)

Karstulan kunta maksaa kaikkien koulumatkatukeen oikeutettujen lukiolaisten matkat (yli 10km). Lisäksi linja-autolla kulkeville lukiolaisille maksetaan tukea 43€/kk mikäli koulumatka on 5-10km. Lukiolaiset voivat käyttää niitä linja-autoja ilmaiseksi, jotka ovat kunnan omia ostovuoroja sekä mahdollisesti perusopetuksen koulutakseja. Koulutaksien käytöstä on erikseen sovittava rehtorin kanssa.

Mikäli opiskelija joutuu vuokraamaan puutteellisten liikenneyhteyksien vuoksi asunnon opiskelupaikkakunnalta myöntää Karstulan kunta tukea 200 € / kk / opiskelija.

KOULU- JA OPISKELUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on koko kouluyhteisön hyvinvoinnin ja oppilaiden terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen.

Työtä tehdään luottamuksellisesti yhdessä oppilaiden, vanhempien, opettajien ja muun oppilashuollon henkilöstön kanssa. Oppilas käy terveystarkastuksissa vuosittain. Lisäksi huoltajat voivat ottaa yhteyttä kouluterveydenhoitajaan myös oma-aloitteisesti kaikissa oppilaan hyvinvointiin liittyvässä asiassa.

Lisätietoja ja ajanvarausyhteydet Saarikan verkkosivuilta: [http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Koulu_ja_opiskelijaterveydenhuolto/Karstulan_koulu_ja_opiskeluterveydenhuol\(52161\)](http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Koulu_ja_opiskelijaterveydenhuolto/Karstulan_koulu_ja_opiskeluterveydenhuol(52161))

Opiskeluterveydenhuolto tarjoaa terveydenhuollon palveluita Lukion ja Karstulan Evankelisen Opiston (KEO) opiskelijoille. Ensimmäisen opiskeluvuoden aikana jokainen opiskelija kutsutaan maksuttomaan terveystarkastukseen. Lisäksi opiskelija voi olla yhteydessä kouluterveydenhoitajaan kaikissa omaan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Lisätietoja ja ajanvarausyhteydet Saarikan verkkosivuilta: [http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Koulu_ja_opiskelijaterveydenhuolto/Karstulan_koulu_ja_opiskeluterveydenhuol\(52161\)](http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Koulu_ja_opiskelijaterveydenhuolto/Karstulan_koulu_ja_opiskeluterveydenhuol(52161))

HAMMASHOITOLA

Karstulan hammashoitolassa tuotetaan hammaslääkärin, suuhygienistin ja hammashoitajan palveluja. Alle 18-vuotiaat saavat kutsun hammashoittoon yksilöllisen hoitovälin mukaisesti. Lasten ja nuorten oikohoito toteutetaan Saarijärven hammashoitolassa.

Suun terveydenhuoltoon voi olla milloin tahansa yhteydessä Klinik-palvelun kautta. Lisätietoja Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Suun_terveydenhuolto

4. NUORTEN PALVELUT

NUORISOTALO

Nuorisotalo on yläkouluikäisten ja sitä vanhempien nuorten palvelujen pääasiallinen toimitila, jonka ajatuksena on antaa nuorille kokoontumispaikka, missä he voivat viettää vapaa-aikaansa ja harrastaa ohjatusti. Lisäksi nuorisotaloa käyttävät säännöllisesti erilaiset pienryhmät ja nuorisovaltuusto.

Nuorisotalo on osoitteessa Riuttaniementie 5 eli se sijaitsee noin kilometrin päässä Karstulan keskustasta Keuruun suuntaan.

Nuorisotilan aukioloajat löytyvät kunnan verkkosivuilta: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/nuoriso/nuorisotalo/>

SEURAKUNNAN NUORISOTYÖ

Seurakunnan nuorisotoimintaan voi tutustua Karstulan seurakunnan verkkosivuilta: <https://www.karstulan-seurakunta.fi/nuorille>

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Etsivän nuorisotyön ensisijainen tehtävä on auttaa ja tukea niitä alle 29 -vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat ohjausta opiskeluissa, ammatinvalinnassa, työn etsimisessä ja oman elämän suunnittelussa.

Työskentely nuoren kanssa voi olla esimerkiksi keskustelua, ohjausta, rinnalla kulkemista, käytännön asioiden hoitamista yhdessä nuoren kanssa ja nuoren tutustuttamista eri palveluihin. Etsivä nuorisotyöntekijä voi myös vierailla kouluissa, kerhoissa, nuokkarilla jne.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteistiedot kunnan verkkosivuilta: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/nuoriso/etsivanuorisotyö/>

NUORISOPSYKIATRIA

Pohjoisen Keski-Suomen nuorisopsykiatrian poliklinikka Äänekoskella vastaa pohjoisen Keski-Suomen 13-17 vuotiaiden psykiatrisesta avohoidosta. Poliklinikalta käsin toimii nuorten liikkuvan työryhmän työpari. Nuorisopsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan 13–17-vuotiaita nuoria. Tarvittaessa hoito voi jatkua pidempäänkin. Konsultaatiopalveluja on tarjolla 22-vuotiaaksi saakka.

Nuorisopsykiatrian osasto sijaitsee Keskussairaalassa.

Nuorten keskeisiä mielenterveyden häiriöitä ovat:

- ahdistuneisuushäiriöt,
- erilaiset masennustilat,
- syömishäiriöt ja
- sosiaaliseen toimintakykyyn liittyvät ongelmat.

Lisätietoja ja yhteystiedot: [https://www.ksshp.fi/fi-FI/Yhteystiedot/Poliklinikat/Pohjoisen_KS_nuorisopsykiatrian_pkl\(35273\)](https://www.ksshp.fi/fi-FI/Yhteystiedot/Poliklinikat/Pohjoisen_KS_nuorisopsykiatrian_pkl(35273))

5. VAPAA-AIKA

KIRJASTO

Karstulan kunnankirjasto sijaitsee osoitteessa Koulutie 15. Aukioloajat löydät kirjaston nettisivuilta: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/kirjasto/>

Kirjasto tarjoaa kirjavinkkauksen vuosittain kaikille neljäsluokkaisille. Kirjastonkäytönopetukset järjestetään ensimmäisen, viidennen ja seitsemännen luokan oppilaille. Kolmasluokkaiset kutsutaan kirjastoseikkailuun. Muille luokille tarjotaan mm. sanataide- ja mediapajoja.

Lukiolaisille ja muille toisen asteen opiskelijoille järjestetään kirjastonkäytönopetusta pyydettäessä.

Lisätietoja: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/kirjasto/lasten-ja-nuorten-kirjasto/>

KANSALAIPOISTO

Opiskelu- ja harrastustoimintaa järjestetään kaikenikäisille kuntalaisille yksilö- ja pienryhmäopetuksena. Yksilöohjausta tarjotaan mm. musiikissa (piano, harmonikka, kitara, rummut, puupuhaltimet ja laulu). Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta on teatteritaiteessa, kuvataiteessa ja käsityötaiteessa.

Lisätietoja: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/kansalaisopisto/>

KERHOTOIMINTA

Koulun kerhotoiminnasta tiedotetaan oppilaille lukuvuosittain.

Karstula-Kyyjärvi 4H:n kerhotoiminta: <https://karstulakyyjarvi.4h.fi/kerhot/>

TAITEEN PERUSOPETUS

Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta. Yleisen oppimäärän opetuksen tehtävänä on luoda pohjaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteen harrastamiseen. Opetuksen tarkoituksena on myös kehittää ajattelun taitoja ja luovuutta.

Kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta kuvataiteessa, käsityötaiteessa ja teatteritaiteessa.

Karstulassa asuvat taiteen perusopetuksen oppilaat voivat hakea 50 € opintosetelilennusta, joka myönnetään perheen taloudellisen tilanteen perusteella. Tukea haetaan erillisellä lomakkeella, joka löytyy kunnan verkkosivuilta.

Lisätietoja: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/kansalaisopisto/taiteen-perusopetus/>

LIIKUNTA

Kunnan järjestämästä liikuntatoiminnasta, kuten uimahallikuljetuksista, uimakoulusta yms. tiedotetaan kunnan verkkosivuilla: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/liikunta-ja-ulkoilu/>

Karstulassa toimii useita erilaisia liikuntapalveluja tarjoavia seuroja ja järjestöjä. Katso lisätietoja otsikon järjestöt alta. Lasten ja nuorten muihin liikuntaharrastusmahdollisuuksiin pääset tutustumaan myös eri toimijoiden verkkosivujen kautta:

<https://www.karstulankiva.fi/>

<https://www.karstulankisaveikot.fi/>

<https://karstulannaisvoimistelijat.sporttisaitti.com/>

<https://karstulakyyjarvi.4h.fi/kerhot/>

JÄREJESTÖTOIMINTA

Karstulan kunnassa järjestö- ja seuratoiminta on aktiivista ja vireää. Kunnan alueella toimii useita kymmeniä järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka järjestävät monenlaista kuntalaisten hyvinvointia tukevaa ja edistävää toimintaa.

Lisätietoja kunnan verkkosivuilta: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/yhdistykset/>

LEIRITOIMINTA

Karstulassa järjestetään kesäisin lapsille ja nuorille monenlaista leiritoimintaa.

Kunnan järjestämään leiritoimintaan pääset tutustumaan kunnan nettisivuilta: <https://karstula.fi/vapaa-aika-ja-matkailu/leirit/>

Seurakunnan leiritoiminta: <https://www.facebook.com/Karstulan-Seurakunta-174549519250194>

Evangelisen opiston leiritoiminta: <https://www.keokarstula.fi/koulutus/kurssit-ja-leirit/> sekä <https://www.keokarstula.fi/musiikkileiri/>

Karstula-Kyyjärvi 4H yhdistyksen leiritoiminta: <https://karstulakyyjarvi.4h.fi/tapahtumat/>

6. PERHE-ELÄMÄN HAASTEISSA JA KARIKOISSA

LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU

Lapsiperheiden kotipalvelu on tilapäistä apua lapsiperheiden äkilliseen tarpeeseen tai arjessa selviytymiseen. Palvelu on maksullista. Maksut vahvistetaan vuosittain ja ne löytyvät Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ja_sosiaalipalvelut/Lapsiperheiden_kotipalvelut

Maksuihin voi hakea toimeentulotukea Kelalta. Mikäli toimeentulotukioikeutta ei muodostu, voi maksuihin hakea alennusta Saarikasta nettisivuilta löytyvällä lomakkeella.

Kotipalvelun myöntämisen kriteerit:

- vanhemman sairastuminen tai vammautuminen
- raskauteen ja synnytykseen liittyvät tilanteet (esim. suurperhe, lapsen sairaus tai vammaisuus)
- äkillinen elämänmuutos perheessä
- vanhemman uupumus
- lapsen sairaus tai vamma
- välttämätön asiointi esim. sairaala- tai terapiakäynti
- perheen arkirutiinien sujuvuuden vahvistaminen

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä:

- pitkäkestoiseen päivittäiseen lastenhoitoon
- siivoukseen
- äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon, jos vanhemmalla on oikeus jäädä hoitamaan lasta
- kotona tehtävän etätöiden, opiskelun ja harrastuksen vuoksi
- henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen
- päivähoitoikäisten lasten pelkkään lastenhoidolliseen tarpeeseen, vaan päivähoito on ensisijainen palvelu
- luottamustoimien hoitamisen aikaiseen lastenhoitoon

Lisätietoja ja ajanvaraus yhteystiedot Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Lapsiperheiden_kotipalvelut

POHDITAAN EROA

Eron aiheuttamiin elämänmuutoksiin ja pohdintaan on tarjolla monenlaista apua.

Ero voi olla yksi elämän kuormittavimpia tapahtumia. Se voi olla pitkään harkittu ratkaisu tai järkyttävä yllätys. On luonnollista, että ero herättää ristiriitaisia tunteita. Vaikka ero on usein kuormittava kriisi, saattaa se herättää myös helpotuksen tunteita.

Hankalalta voi tuntua esimerkiksi se, että saman henkilön, josta haluat erota, on myös oltava yhteistyökumppanisi lasten huollosta ja asioista sovittaessa.

Talousasiat ja asuminen on usein mietittävä kokonaan uudelta pohjalta. Monenlaisten ajatusten ja käytännön tilanteiden läpikäymiseen on tarjolla ammattiapua sekä eroavalle aikuiselle että lapsille.

Erosta kannattaa kertoa lapselle siinä vaiheessa, kun aikuiset ovat riittävästi harkinneet asiaa ja tehneet lopullisen eropäätöksen. Lapsille on hyvä antaa aikaa valmistautua ennakkoon tuleviin muutoksiin. Aivan pienille lapsille erosta kannattaa kuitenkin kertoa vasta sitten, kun konkreettinen erotilanne on suhteellisen lähellä.

On hyvä kertoa lapselle mikä muuttuu ja mikä ei muutu.

Alle kouluikäisen vanhempana saat apua neuvolasta, ja koululaisen vanhempaa voi tukea koulupsykologi tai kuraattori.

Avioerossa omaisuutenne jaetaan joko avioehtosopimuksen mukaisesti tai ositetaan puolisoitten välillä. Avoerossa omaisuutenne erotellaan. Eroissa taloudellinen tilanteesi voi huonontua, kun esimerkiksi asumiskuluja ei enää voi jakaa.

Muista, että voit saada kunnan sosiaalitoimesta apua elämäsi ja toimeentulosi järjestämisessä. Tarkista Kelasta, onko sinulla oikeus asumis- tai perustoimeentulotukeen sekä yksinhuoltajaetuuksiin. Jos Kelan myöntämä perustoimeentulotuki ei riitä, voit saada myös täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea kunnalta. Myös kirkon diakoniatuomioisto auttaa riippumatta siitä, oletko kirkon jäsen.

Jos olet kokenut väkivaltaa tai koet sen uhkaa, on syytä tehdä ilmoitus poliisille. Ole tarvittaessa yhteydessä terveydenhuollon ammattilaisiin. Apua ja tukea saat esimerkiksi turvakodista, rikosuhripäivystyksestä ja sosiaaliviranomaisilta sekä järjestöjen neuvontapalveluista. Häätötilanteessa soita 112.

Kirjastoissa on runsaasti eroon liittyvää kirjallisuutta. Tutustu apuaeroon.fi-sivustoon: <https://apuaeroon.fi/>

Tukea saat myös perheneuvolasta. Myös eri järjestöt, kuten Väestöliitto, Ensi- ja turvakotien liitto ja Kasper ry tarjoavat verkkosivuillaan apua ja tukea.

Erosta toipuminen vaatii aikaa, mutta mielenterveyden hoitoon voi tarvita myös lääkärin tai terapeutin apua.

Jos koet, että ero käy yli voimiesi etkä suoriudu arjesta edes kohtuullisesti, ota yhteyttä terveyskeskukseen. Lääkäri arvioi tilanteen ja ohjaa tarvittaessa esimerkiksi psykoterapiaan. Voit olla myös suoraan yhteydessä yksityisiin psykoterapeutteihin. Selvitä mahdollisuus saada hoitoosi Kelan tukea.

LASTENVALVOJAPALVELUT

Lastenvalvojapalvelut Karstulassa järjestää Saarikka. Lastenvalvojapalveluihin kuuluvat isyyden vahvistaminen, huolto- ja tapaamissopimukset, elatussopimukset sekä kaikkiin edellisiin liittyvä ohjaus ja neuvonta.

Lastenvalvojapalveluiden tarkoituksena on edistää lapsen oikeutta molempiin vanhempiinsa ja valvoa siitä seuraavien lapsen oikeuksien toteutumista sekä tukea vanhempia lapsioikeudellisiin asioihin liittyvissä neuvotteluissa.

Lapsioikeudellisia asioita (asuminen, huolto- ja tapaamisoikeus, elatus, käräjäoikeuden vaatimat olosuhdeselvitykset, isyyden vahvistaminen) hoitaa lastenvalvoja.

Lastenvalvojan kautta järjestetään käräjäoikeuden päättämät ja lastenvalvojan vahvistamat valvotut ja tuetut tapaamiset sekä valvotut vaihdot.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot löytyvät Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Lastenvalvoja/Lastenvalvojapalvelut

SOSIAALIOHJAUS

Sosiaaliohjauksella tarkoitetaan perheiden neuvontaa, ohjausta ja tukea palvelujen käytössä sekä yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on tukea perheitä tilanteissa, joissa omat voimavarat ovat osoittautumassa riittämättömiksi.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Lapsiperheiden_sosiaalityo/Sosiaaliohjaus

TERVEYSKESKUSPSYKOLOGI

Terveyskeskuspsykologi tarjoaa Karstulan terveysasemalla ennaltaehkäisevää keskustelutukea psyykkiseen hyvinvointiin liittyen, esimerkiksi kuormittavassa elämäntilanteessa tai lievässä mielenterveyden häiriössä nuorille sekä aikuisväestölle.

Palveluun kuuluu vanhempien neuvonta ja ohjaus lapsen tai nuoren kehitykseen ja kasvuun sekä vanhemmuuteen liittyvissä asioissa. Psykologi tekee kognitiivisia tutkimuksia alle esikouluikäisille oppimiseen tai tarkkaavuuteen liittyvissä kysymyksissä sekä aikuisille tarpeen ja arvion mukaan.

Ajan voi varata suoraan puhelimitse ja käynnit ovat asiakkaalle maksuttomia.

Lisätietoa ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilla: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Terveyskeskuspsykologi

PÄIHDEPALVELUT

Päihdetyöntekijä auttaa päihdeongelmaisia ja heidän läheisiään erilaisissa päihde-, huume-, lääke- ja peliriippuvuuksissa. Palvelut ovat asiakkaan tukemista, neuvomista ja ohjaamista eri sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja avohuollon tukitoimiin, joita annetaan avun, tuen ja hoidon tarpeen perusteella.

Palveluja voi käyttää päihdeongelmainen itse sekä hänen läheisensä. Päihdetiimin asiakkaaksi pääsee ilman erillistä lähetettä tilanteissa.

Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot Saarikan verkkosivuilta: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Terveyspalvelut/Mielenterveys_ ja_paihdepalvelut/Paihdetiimi

7. KOTONA ON TURVATONTA

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALITYÖ

Lapsiperheiden sosiaalityö on suunnitelmallista ja tavoitteellista muutostyöskentelyä yhdessä perheen kanssa. Sosiaalityö perustuu asiakassuunnitelmaan ja sen tarkoituksena on tukea ja ohjata perheitä tilanteissa, joissa arjen hallinta uhkaa vaarantua tai on vaarantunut.

Tee lastensuojeluilmoitus, kun epäilet, että lapsen lastensuojelun tarve pitäisi selvittää. Ilmoituksen voivat tehdä esimerkiksi

- lapsi itse
- hänen vanhempansa
- naapuri
- läheinen
- muu henkilö, joka on huolissaan lapsesta

Ilmoituksen taustalla voi olla hyvin erilaisia seikkoja. Niitä voivat olla esimerkiksi

- lapsen tarpeiden laiminlyönti
- lapsen heitteillejätto
- pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö, tai niiden uhka ([Lapsen pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö](#))
- puutteet hoidossa tai huolenpidossa

- lapsen huoltajan päihde- tai mielenterveysongelmat, jaksamattomuus, oman hoidon laiminlyöminen
- arjen tukiverkon puute, jos se vaarantaa lapsen hyvinvoinnin
- lapsen oma päihteidenkäyttö, mielenterveysongelmat, rikoksilla oireilu tai itsetuhoisuus
- vanhemman ja lapsen väliset vakavat vuorovaikutusongelmat
- jatkuva koulunkäynnin laiminlyönti
- lapsen suhteeton vastuu perheen arjesta esimerkiksi vanhemman sairauden vuoksi
- heikko taloudellinen tilanne, joka vaarantaa lapsen huolenpidon tai kehityksen

Tee ilmoitus viipymättä. Sosiaalihuollon ammattilaiset arvioivat, johtaako ilmoitus kiireellisiin toimenpiteisiin. Sinun ei tarvitse huolehtia siitä.

Pyynnöt lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tulee tehdä Saarikan alueella kirjallisesti. Ohjeet löytyvät Saarikan verkkosivuilta. Lisätietoja ja työntekijöiden yhteystiedot: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Lapsiperheiden_sosiaalityo

SOSIAALIPÄIVYSTYS

Sosiaalipäivystys on ympärivuorokautinen **välittömän avun tarpeeseen** vastaava palvelu. Sosiaalipäivystys järjestää kiireelliset ja välttämättömät sosiaalipalvelut kaikenikäisille. Yhteyttä voi ottaa kuka tahansa tarvittaessaan itse apua tai huomattaessaan toisen välittömän avun tarpeen. Sosiaalipäivystyksen palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

Ota yhteyttä sosiaalipäivystykseen esimerkiksi, kun sinulla on

- huoli lapsesta tai perheen tilanteesta
- akuutti lähisuhdeväkivalta tai se uhka

Jyväskylän sosiaalipäivystyksikkö vastaa virka-ajan ulkopuolisesta sosiaalipäivystyksestä koko Keski-Suomessa eli Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren ja Äänekosken alueella.

Lisätietoja ja yhteystiedot: http://www.saarikka.fi/fi-FI/Palvelut/Perhe_ ja_sosiaalipalvelut/Sosiaalipaivystys

KESKI-SUOMEN ENSI- JA TURVAKOTI

Turvakoti on tarkoitettu kaikenikäisille naisille, miehille ja lapsille silloin, kun kotiin jääminen on lähisuhdeväkivallan tai sen uhan vuoksi pelottavaa.

Turvakotiin voi tulla yksin tai lasten kanssa mihin vuorokauden aikaan tahansa, asuinkunnasta riippumatta. Turvakodissa oleminen on maksutonta.

Keski-Suomen ensi- ja turvakoti ry:llä on kaksi turvakotia: toinen Jyväskylässä osoitteessa Liitukuja 2 ja toinen Äänekoskella osoitteessa Torikatu 4.

Jokaisella turvakotiin tulevalla asiakkaalla tai perheellä on oma huone käytössään. Jos voit, otathan tullessasi mukaan omat ja lapsen välttämättömät henkilökohtaiset tavarat, tarvittavat lääkkeet ja verkkopankkitunnukset.

Turvakoti on kodinomainen paikka. Tarjoamme ympärivuorokautista turvaa lapsille ja aikuisille sekä apua käytännön asioiden hoitamiseen. Turvakodissa on mahdollisuus väkivallan käsittelyyn turvallisessa ympäristössä yhdessä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Voit soittaa turvakotiin ja pohtia yhdessä henkilökunnan kanssa lähtöä turvakotiin.

Lisätietoja ja yhteystiedot: <http://ksetu.fi/tarvitsetko-apua/kriisi-ja-vakivaltatyo/turvakoti/>

KRIISIKESKUS MOBILEN VÄKIVALTATYÖ

Kriisikeskus Mobilessa tehdään väkivaltatyön yksilötyötä niin väkivaltaa kokeneiden kuin väkivaltaisesti käyttäytyneiden kanssa. Väkivaltaa kokeneiden ja väkivaltaisesti käyttäytyneiden yksilötyö on tarkoitettu naisille ja miehille.

Väkivaltatyöntekijöitä voi myös konsultoida tarvittaessa, kun kohtaat työssäsi asiakkaan, joka on kokenut tai käyttäytynyt väkivaltaisesti ja haluat konsultoida ja/tai ohjata asiakkaan väkivaltatyöhön.

Yksilötyö on ajanvarauksellista ja suunnitelmallista työtä. Väkivaltatyön tavoite on väkivallan ehkäiseminen, väkivallan loppuminen sekä kaikkien perheenjäsenten turvallinen elämä. Jokaisella on oikeus turvalliseen, väkivallattomaan elämään. Väkivallasta on aina vastuussa väkivaltaa käyttänyt.

Yksilötyöstä vastaavat väkivaltatyöhön perehtyneet työntekijät.

Väkivaltatyö on asiakkaille maksutonta.

Väkivalta on rikos.

Yksilötyö heille, jotka ovat kokeneet perheessä tai parisuhteessa väkivaltaa:

- Väkivallan eri muodot, konkretisoiminen
- Trauman purkua
- Turvasuunnitelma
- Selviytymiskeinoja
- Lastensuojeluilmoitus / tutkintapyyntö/ muut ilmoitukset tarpeen mukaan (Lastensuojelulaki 25§, Rikoslaki, Sosiaalihuoltolaki 35§)
- Lasten huomioiminen perheessä
- Vanhemmuus
- Turvallisen eron valmistelu
- Turvallista irtautumista/ konkreettisia käytännön neuvoja muuttilanteeseen tarvittaessa
- Rikosoikeudellisia asioita
- Oman elämän haltuunottoa
- Tunteita
- Oma väkivaltainen käytös
- Vastuu omista teoista
- Vastuu omasta elämästä

Väkivaltaa kokeneiden naisten ryhmän mahdollisuus yksilötyön jälkeen.

VAIHTOEHTO VÄKIVALLALLE –OHJELMA

Yksilötyö perheessä tai parisuhteessa väkivaltaisesti käyttäytyneille:

- konkretisoidaan väkivallan eri muotoja
- väkivaltakartoitus
- väkivallan seuraukset sekä väkivallan vaikutukset mm. vanhemmuuteen ja parisuhteeseen.
- väkivalta rikoksena ja vastuu väkivallasta
- käyttäytymisen säätely ja hallinta väkivallan estämiseksi
- väkivallan vaikutukset lapsen kasvuun ja kehitykseen sekä lastensuojelun näkökulma
- lastensuojeluilmoitus/ tutkintapyyntö/ muut ilmoitukset tarpeen mukaan (Lastensuojelulaki 25§, Rikoslaki, Sosiaalihuoltolaki 35§)

Väkivaltaisesti käyttäytyneiden yksilötyöstä on mahdollisuus ohjautua ryhmään Jyväskylän yliopiston psykologian tutkimus- ja kehittämisklinikalle.

Yhteydenotot työpuhelimiimme tai sähköpostilla. Voit myös jättää meille yhteydenottopyynnön soittamalla Kriisikeskus Mobilen puhelimeen 044 7888 471.

Yhteistyöterveisin,

**Jouni Paananen
Kriisi- ja väkivaltatyöntekijä**

p: 050 531 3339
jouni.paananen@kriisikeskusmobile.fi

Hanna Thitz
Kriisi- ja väkivaltyöntekijä
046 921 6101
hanna.thitz@kriisikeskusmobile.fi

Liisa Jaakonaho
Kriisi- ja väkivaltyöntekijä
044 528 0276
liisa.jaakonaho@kriisikeskusmobile.fi

Lisätietoja. <http://www.kriisikeskusmobile.fi/vakivaltatyo/>